

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ОДЕСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ
БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД "РІДНИЙ КРАЙ"

II ОБЛАСНИЙ ФЕСТИВАЛЬ
РІЗДВЯНИХ ЗВИЧАЇВ ТА ОБРАДІВ

РІЗДВЯНІ ПІСНЕСПІВИ

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ,
НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ ТА РЕЛІГІЙ

НАКАЗ

- 15 - грудня 2014 р. Олеса № 199

Про проведення II обласного
фестивалю «Різдвяні пісневесіви»

З метою розвитку та збереження української національної культури, відродження народних свят, традицій, звичаїв і обрядів, виховання у молодого покоління любові до вітчизни, шанобливого ставлення до культурних надбань рідного краю та підтримки обдарованих дітей і колективів

НАКАЗУЮ:

1. Провести 27 грудня 2014 року II обласний фестиваль «Різдвяні пісневесіви» в приміщенні Одеського училища мистецтв і культури імені К.Ф.Данькевича (м. Олеса, вул. Дворянська, 32).
2. Затвердити склад оргкомітету, положення та програму фестивалю (Додатки № 1,2,3).
3. Директору Одеського обласного центру української культури Вітос В.Г. взяти організаційно-творчих заходів щодо проведення фестивалю.
4. Директору Одеського училища мистецтв і культури імені К.Ф.Данькевича Борніковій О.В. забезпечити належні умови для проведення фестивалю.
5. Начальникам відділів культури райдержадміністрацій забезпечити участь дитячих художніх колективів у фестивалі.
Витрати на відрядження – за рахунок відряджувачої сторони.
6. Виконавчий наказу контролювати особисто.

Начальник управління

О.В. Олійник

Положення про проведення II обласного фестивалю «РІЗДВЯНІ ПІСНЕСПІВИ»

I. Загальні положення

Обласний фестиваль «Різдвяні піснеспіви» (далі – фестиваль) проводиться щороку в грудні-січні як спільний захід Одеського обласного центру української культури та благодійного фонду «Рідний край».

Засновником фестивалю є благодійний Фонд «Рідний край».

Даний фестиваль направлений на відродження традицій, народних свят Південного регіону України, створення привабливого іміджу Одеської області як регіону унікальної культури та своєрідного колориту.

Положення регулює правові, організаційні та економічні відносини, що виникають при підготовці, оголошенні та проведенні фестивалю.

2. Мета та завдання фестивалю

Метою фестивалю є:

- сприяння відродженню української національної культури, збереження, та пропагування традиційних для півдня України народних свят;
- сприяння розвитку та популяризації творчих здобутків аматорських колективів;
- підтримка обдарованих дітей та юнацтва;
- виховання у молодого покоління любові до вітчизни, толерантності, шанобливого ставлення до культурних надбань рідного краю;
- пошук нових різдвяних пісенних творів з місцевим колоритом.
- Головними завданнями фестивалю є:
- виявлення і підтримка творчих здібностей молоді;
- сприяння розвитку та реалізації творчих ініціатив починаючих митців;
- популяризація народної творчості, кращих зразків українського фольклору;
- сприяння розвитку української мови і культури, виховання поваги, шанобливого ставлення до української мови і культури;
- сприяння обміну досвідом між представниками творчих колективів.

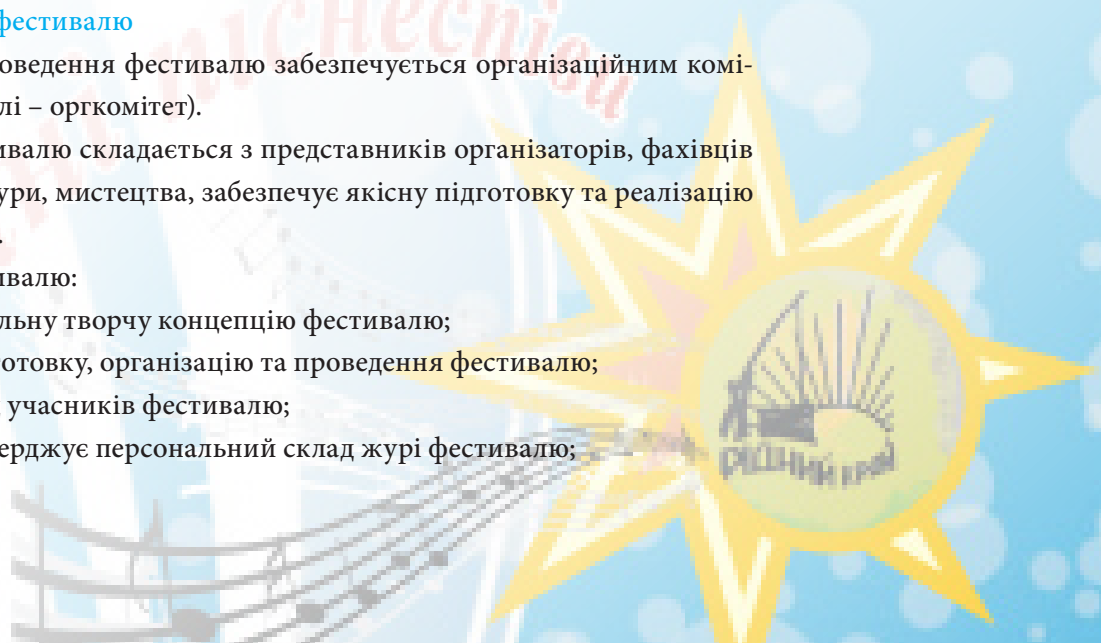
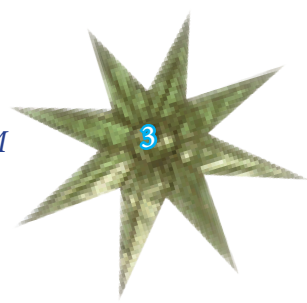
3. Робочі органи фестивалю

Підготовка та проведення фестивалю забезпечується організаційним комітетом фестивалю (далі – оргкомітет).

Оргкомітет фестивалю складається з представників організаторів, фахівців в галузі освіти, культури, мистецтва, забезпечує якісну підготовку та реалізацію програми фестивалю.

Оргкомітет фестивалю:

- визначає загальну творчу концепцію фестивалю;
- здійснює підготовку, організацію та проведення фестивалю;
- формує склад учасників фестивалю;
- формує і затверджує персональний склад журі фестивалю;

- розробляє положення про нагороди, спеціальні премії та почесні відзнаки фестивалю;
- розробляє програму проведення фестивалю.

4. Порядок і умови проведення фестивалю

Дата і місце проведення фестивалю:

- фестиваль проводиться щороку в грудні-січні;
- місце проведення визначає оргкомітет фестивалю.

До участі в організації та проведенні фестивалю залучаються представники органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, благодійні фонди, об'єднання громадян та меценати (за згодою).

До програми виступів учасників фестивалю можуть бути включені колядки, щедрівки, різдвяні дійства та вертепи.

У фестивалі беруть участь дитячі творчі колективи установ культури, навчальних закладів Одеської області та інших областей України (діти та підлітки віком до 17 років).

Тривалість виступу – до 20 хвилин.

5. Критерії оцінювання

- Відтворення особливостей обрядів, звичаїв традиційних для південного регіону України.
- Творча індивідуальність, виконавча майстерність.
- Цілісність репертуарного дійства.
- Автентичність текстів.
- Відповідність костюму та діалекту району.
- Музичний супровід.

6. Фінансове та інформаційне забезпечення фестивалю

Джерелами фінансування фестивалю є кошти засновників, спонсорські, благодійні та інші кошти, не заборонені чинним законодавством.

Інформаційна підтримка фестивалю забезпечується шляхом залучення на спонсорських засадах представників преси, телерадіокомпаній, інформаційних служб та інших організацій всіх форм власності з правом ексклюзивного висвітлення подій.

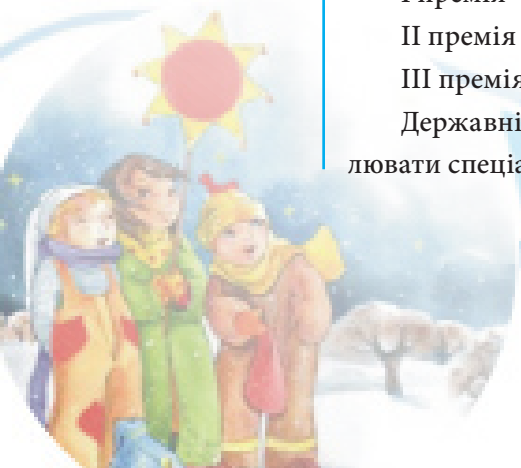
7. Підведення підсумків та заохочення учасників фестивалю

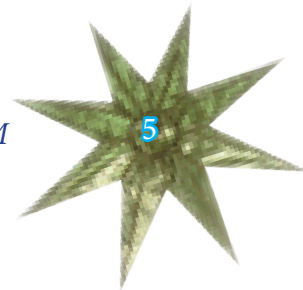
Учасників фестивалю оцінює журі, яке складається з компетентних фахівців, запрошених оргкомітетом фестивалю.

Призовий фонд фестивалю:

- I премія – 2000 гривень;
- II премія – 1500 гривень;
- III премія – 1000 гривень;

Державні, громадські організації, установи, об'єднання, ЗМІ можуть встановлювати спеціальні призи для учасників фестивалю.

Склад організаційного комітету II обласного фестивалю «РІЗДВЯНІ ПІСНЕСПІВИ»

ВІТОС Валентина Гнатівна — директор Одеського обласного центру української культури, голова оргкомітету;

СУЛЬСЬКА Людмила Григорівна — директор благодійного фонду «Рідний край», співголова оргкомітету;

КМІТЕВИЧ Микола Миколайович — завідуючий сектором культурно-дозвіллевої діяльності Одеського обласного центру української культури, член оргкомітету;

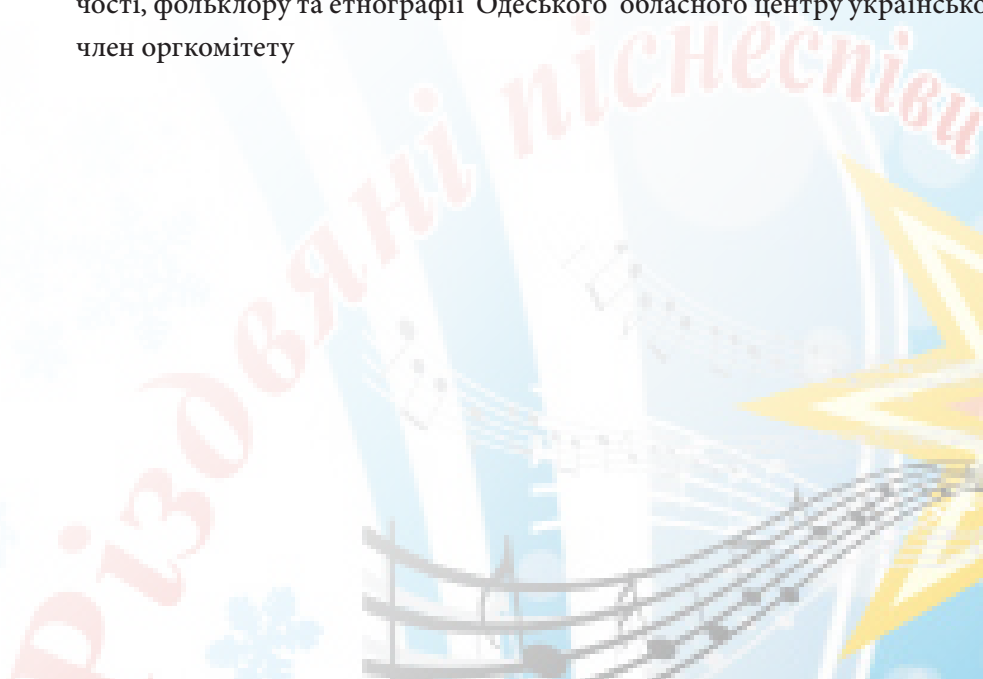
НІКІРУЙ Михайло Іванович — керівник народного ансамблю народної музики «Веселка», заслужений працівник культури України, член оргкомітету;

ПРИГАРІН Олександр Анатолійович — доцент кафедри археології та етнології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, член оргкомітету;

ТАРАСОВА Ольга Миколаївна — начальник відділу культосвітньої роботи та народної творчості управління культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, член оргкомітету;

ЧЕРНЕЦЬКА Людмила Теодорівна — керівник вокального ансамблю «Млада» Одеського обласного центру української культури, заслужена артистка України, член оргкомітету;

ШТОНДА Ірина Вікторівна — провідний методист відділу народної творчості, фольклору та етнографії Одеського обласного центру української культури, член оргкомітету

Програма II обласного фестивалю різдвяних традицій та звичаїв «РІЗДВЯНІ ПЕСНЕСПІВИ»

(27 грудня 2014 року, м. Одеса, вул. Дворянська, 32)

11.00

Відкриття — Вокально-хореографічна студія “Одеські перлини” (кер. О. Харькова)

Театралізований пролог — Вокально-хоровий колектив училища мистецтв та культури ім. К.Ф. Данькевича

Виступи колективів області:

1. Фольклорний колектив школи ім. Столярського
2. Зразковий фольклорний колектив «Цветень» ДМШ№4 (м. Одеса)
3. Фольклорний ансамбль «Дрібушечки» (Савранський район)
4. Народний фольклорно-етнографічний ансамбль «Витоки» (Кодимський район)
5. Фольклорний колектив «Весняночка» (м. Одеса)
6. Вокальний колектив «Мальви» ДМШ №8 (м. Одеса)

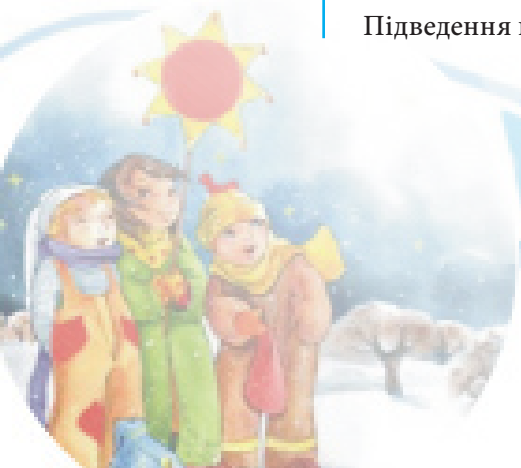
14.00 – 15.00

Проведення майстер – класів:

- ліплення з глини,
- бісероплетіння,
- декоративний розпис,
- торцева паперопластика

15.00 – 16.00

Підведення підсумків фестивалю, нагородження

Сценарій театралізованого відкриття II обласного фестивалю різдвяних традицій та звичаїв «РІЗДВЯНІ ПІСНЕСПІВИ»

Куліси закриті, чути звуки завірюхи і десь здалека колискова пісня, яка по волі стиха, а тим часом куліси повільно відкриваються. На сцені - стилізований інтер'єр сільської хати, на лавці біля засніженого віконця спить маленький хлопчик. На віконці горить свічечка. Раптом у тиші лунають дзвіночки та чути тихий дитячий сміх, то там, то там в кутках хати з'являються чотири янголятка із дзвіночками в руках. Хлопчик просинається, та їх ні помічає, його увага прикута до віконця, в яке він намагається роздивитися небо. Хлопчик чекає свята, яке ось-ось наступить, але небо темне і на ньому ні однієї зірочки... Маляті дуже сумно, але він раптом знов чує дзвоники та дитячий сміх і до нього підходять янголятка, які разом із хлопчиком свічечкою запалюють зірки на небі. Зірки запалали і...сталосся диво - з'явилася справжня Різдвяна Зірка, яка заспівала і розповіла хлопчику, про свято, яке приходить з її появою. Різдвяна Зірка і янголятка

співають пісню «Тиха ніч», хлопчик слухає їх, та тихесенько засинає, янголятка укладають його на лавці. Але... його вже будить матусин голос.

Мати: Просинайся, мій малесенький!

Батько: Вставай, козаче!

Батьки виходять на сцену, підходять до хлопчика і будять його.

Мати: Досить спати, треба вже до свята готуватися!

Батько: Артемчик, а чи ти знаєш, що за свято буде сьогодні?

Хлопчик: Звичайно! До мене приходила Різдвяна Зірка разом з янголятами! Вони мені співали про Різдво Христове!

Мати: Отаке!

Батько: Гарний сон тобі, Артемчик, напередодні свята наснився, мабуть веселе буде свято і гостей та колядників багато завітає!!!

Хлопчик: Колядників?

Мати: Так. Це вісники свята, названі на честь всеслов'янської богині

неба Коляди. У давні часи людина вірила, що своїми магічними діями зможе допомогти природі і Сонцю в боротьбі з темними силами. І Коляда у дохристиянські часи було першим святом на честь Сонця. Давні звичаї закликати добрий врожай в наступному році, бажати багатства, щастя і здоров'я господарям та всім членам родини збереглися і до тепер.

Батько: Але ж головне, про що сповіщають колядники - це те, що Христос народився! Бо християнська назва свята - Різдво Христове. Свято народження Святого дитяти - Ісуса, який прийшов, щоб відкупити рід людський

через непослух наших прародичів.

Мати: Але ж треба до свята готуватися! Йдемо! (спускаються зі сцени і підходять до столу, де буде сидіти журі) Я як справна господиня досвіту встала та дванадцять справ наготувала, давайте стіл накривати.

Разом накривають стіл.

Мати: Батько - господар, неси вже до оселі Дідух та став його на покутті під образами.

Батько: З першим променем сонця господар відкривав хатні двері, комори, клуні, стайні і навіть ворота, бо, вважалося, що на землю сходять бог урожаю, достатку і багатства. Чарів-

ним зіллям (маком-видюком) люди об-сипали усю домашню живність, щоб віднадити злу силу . Поширеним було повір'я, що худоба у цей вечір розмовляє між собою: може поскаржитись Бо-гові на свого господаря.

Мати: Час вже нести до хати „Свят-ки».

Батько: (бере за руку сина, ідуць

на другий бік зали) Ми з тобою підемо до стодоли. Я беру непочату воду, а ти - три колоски (дає йому колоски). Досхід-ною водою окропимо Дідух (окропляє) і прочитаємо молитву: „Милостивий Боже, і ти, Сонце праведне, з Святим Різдрвом! Торік дали ви урожай, дали добро, багатство й здоров'я... Пошліть іще краще цього року!»

Батько бере Дідух.

Батько (звертається до хлопчика):
От бачиш, цей сніп сіна є священним культом хліба, возвеличення працюючих господарів. А ще він символізує дух предків, які приходять на Різдво у гості, тому не забудь і їм місце за столом приготувати. Місце Дідуха в хаті звалялося „Раєм», бо там, вважали, з цього часу перебуватимуть душі пращурів-покровителів роду і дому.

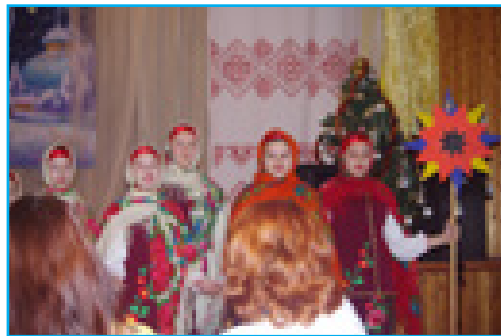
Вносять до столу і ставлять Дідух.

Мати: Поверх сіна на столі стелили

першу скатерку для добрих душ та, розклавши по краях чар-зілля або часник, застеляли другу скатертину - для людей. Посеред столу господар ставив для духів книша, а господиня паляницю, в яку вставляли свічку. Кутю і вар урочисто переносили на покуть, попередньо зібравши з куті сухий верх для живності. Діти в цей час магічно квоктали і дзижчали, (*хлопчик сміється*) щоб кури й бджоли велися. Кутю на-

кривають книшем, вар - паляницею й, попоравши худобу, всі чекають настання сутінок.

Батько: Першим за стіл сідає господар, а за ним по старшинству й інші. Всі поважно продмухують лавки, щоб не присісти на Духа, (*Мати і Хлопчик продмухують лавки та сідають*) бо вважалося, що на багату кутю приходять духи предків. А ще господар брав ложку куті виходив надвір, тричі кликав до вечері то вовка, то мороза, то горобців, то злих вітрів, то чорні бурі. А потім «радив» їм не показуватися до його господи і на поле протягом цілого року. Помолившись і згадавши усіх покійних родичів, сідали до столу з появою на небі першої зірки, яка сповіщала про велике чудо — народження Божого дитяти.

Мати: Але ж Різдво Христове - це тільки початок зимових свят. Вечір під Новий рік (13 січня) називали «другою колядою», або «Щедрим вечором». «Щедрим» його вважали через те, що

подавали м'ясні страви... Молодь ходить «маланкувати», бо це день преподобної Меланії.

Хлопчик: І до нас Маланка прийде?

Мати: Із Козою та чортом! А ще ти побачиш сьогодні справжній Вертеп!

Батько: А потім настане Свято Хрещення Господнього, Водохресний Святвечір, в який треба було дотримуватися сурового посту, інша його назв -Голодна кутя. Це свято освячення води. Чарівною стає вода в криницях та потоках.

Мати: Все готово для зустрічі гостей!

Батько: А от і наші поважні гості!

До столу підходять члени журі, Батько їх представляє глядачам та усаджує на почесні місця за накритим різдвяним столом...

Батько: Дякую, дорогі гості, що ви до нас сьогодні завітали! «Віншую Вас із щастям, здоров'ям, з цим Святим вечором, щоб ви у щасті й здоров'ї провели ці свята і наступних діждали віднині за рік, доки нам Пан Біг визначив вік».

Мати: Ой, чуєте, колядники ідуть!

Конкурсний виступ.

Після першого виступу.

Батько: Дякуємо колядникам. Запрошую вас, і всіх бажаючих (звертається до глядачів) побувати в гостях у народних майстрів, які допоможуть вам гарно підготуватися до свята, навчать робити гарні і корисні прикраси.

(всіх бажаючих відповідальний за майстер-класи веде на заняття у відведене приміщення)

Мати: І знову до нас колядники завітали.

Конкурсний виступ.

Члени почесного журі визначили найкращих з кращих:

Дипломом першого ступеня та грошовою премією нагороджено

народний фольклорно-етнографічний колектив «Витоки» Загнітківського СБК Кодимського району (керівник – Фросина Сторож),

диплом другого ступеня у фольклорного колективу «Цветень» ДМШ №4 (керівник - Олена Плешакова),

диплом третього ступеня – фольклорний колектив «Дрібушечки» (Савранський район, керівник – Віра Беліченко).

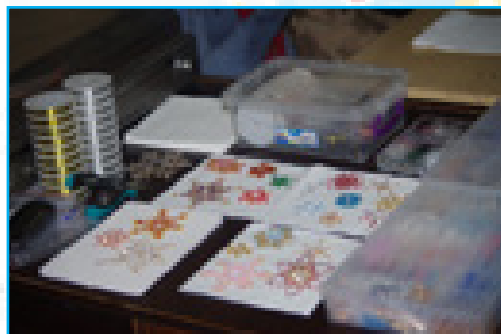
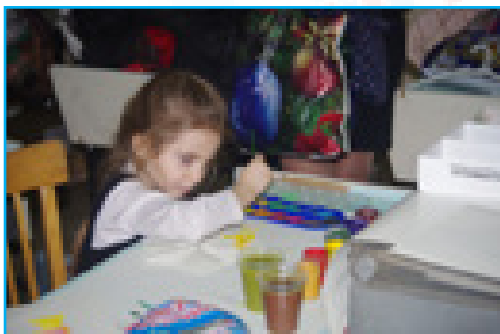
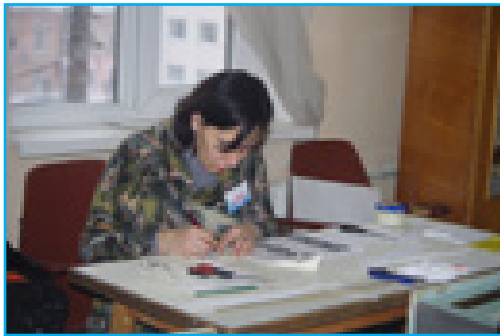
Заохочувальні грошові премії та дипломи лауреатів отримали:

- народний вокальний ансамбль «Джерела» Одеського училища мистецтв та культури ім. К.Ф. Данькевича, керівник – заслужений працівник культури України Жанна Козаченко;
- фольклорний колектив «Весняночка», керівник – Анжела Вапняр.

Відповідно до програми фестивалю проведено майстер-класи:

- ліплення з глини,
- бісероплетіння,
- декоративного розпису,
- торцевої паперопластики

Матеріали підготували:
І.В. Штонда
М.М. Кмітевич

Редактор:
Н.О. Шеренгова

Фото:
Т.І. Непомнящих

Відповідальний за випуск:
М. О. Діденко

Одеський обласний центр української
культури, м. Одеса, вул. Польська, 20
т / ф (048) 760-19-26, т.: (048) 711-78-50,
760-19-25, 760-19-27